

USTAWA

z dnia 24 sierpnia 1991 r.

o Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Powołuje się Państwową Straż Pożarną jako zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formację, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami.

2. Do podstawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej należy:

- 1) organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej w czasie walki z pożarami oraz likwidacji miejscowych zagrożeń,
- 2) wykonywanie pomocniczych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych oraz likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze,
- 3) rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- 4) szkolenie kadr dla potrzeb Państwowej Straży Pożarnej i ochrony przeciwpożarowej,
- 5) podejmowanie działań organizacyjno-technicznych usprawniających system alarmowania i współdziałania z innymi służbami ratowniczymi.

3. Służbę w Państwowej Straży Pożarnej pełnią funkcjonariusze pożarnictwa, zwani dalej „strażakami”.

Art. 2. 1. Państwowa Straż Pożarna jest organizatorem krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, mającego na celu ochronę życia, zdrowia oraz mienia podczas:

- 1) walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi,
- 2) ratownictwa technicznego,
- 3) ratownictwa chemicznego.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Art. 3. 1. Zadania przewidziane dla Państwowej Straży Pożarnej w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wykonuje Wojskowa Ochrona Przeciwpożarowa w trybie i na zasadach określonych, w drodze rozporządzenia, przez Ministra Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

2. W Wojskowej Ochronie Przeciwpożarowej mogą pełnić służbę także strażacy Państwowej Straży Pożarnej, wyznaczeni za ich zgodą przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

3. Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych określą, w drodze rozporządzenia, zasady mianowania, przenoszenia i zwalniania ze stanowisk służbowych oraz zawieszania w czynnościach służbowych strażaków, o których mowa w ust. 2, a także organy właściwe do wymierzania im kar dyscyplinarnych.

Art. 4. Koszty związane z funkcjonowaniem Państwowej Straży Pożarnej pokrywane są z budżetu państwa.

Art. 5. Realizacja zadań zleconych Państwowej Straży Pożarnej przez osoby prawne, fizyczne i inne jednostki organizacyjne, a wykraczających poza zakres ustawowych zadań Państwowej Straży Pożarnej, finansowana jest przez właściwego zleceniodawcę na podstawie zawartej umowy.

Art. 6. 1. Zarząd gminy na podstawie stosownej uchwały rady gminy oraz osoby prawne i fizyczne mogą uczestniczyć w ponoszeniu kosztów budowy strażnic, ich wyposażania i utrzymania.

2. Minister Finansów określi, w drodze rozporządzenia stosowanie ulg i preferencji podatkowych dla osób fizycznych i prawnych, o których mowa w ust. 1.

Art. 7. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) akcjach ratowniczych — rozumie się przez to działania organizowane i kierowane przez Państwową Straż Pożarną w celu ratowania życia, zdrowia oraz mienia,
- 2) miejscowych zagrożeniach — rozumie się przez to inne niż pożary i klęski żywiołowe zdarzenia, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- 3) pomocniczych czynnościach ratowniczych — rozumie się przez to działania Państwowej Straży Pożarnej w ramach udzielania pomocy innym służbom ratowniczym, z wyłączeniem działań porządkowo-ochronnych, zastrzeżonych dla innych jednostek podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Rozdział 2

Organizacja Państwowej Straży Pożarnej

Art. 8. Państwową Straż Pożarną tworzą następujące jednostki organizacyjne:

- 1) Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej, które nie muszą pokrywać się z podziałem administracyjnym państwa,
- 3) komendy rejonowe Państwowej Straży Pożarnej,
- 4) jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej,
- 5) szkoły Państwowej Straży Pożarnej,
- 6) jednostki badawczo-rozwojowe Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 9. 1. Centralnym organem administracji państwowej w sprawach organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej jest Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, podległy Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest przełożonym strażaków pełniących służbę w Państwowej Straży Pożarnej.

3. Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

4. Zastępców Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje spośród oficerów straży pożarnej Minister Spraw Wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 10. 1. Do zakresu działania Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej należy w szczególności:

- 1) kierowanie krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym,
- 2) nadzorowanie rozpoznawania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- 3) kierowanie pracą Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej,
- 4) nadzorowanie działalności komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej,

- 5) określanie struktury organizacyjnej komend wojewódzkich i rejonowych Państwowej Straży Pożarnej,
- 6) ustalanie siedzib, norm liczebności i wyposażenia jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej,
- 7) inicjowanie przedsięwzięć oraz prac naukowo-badawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i działań ratowniczych,
- 8) organizowanie kształcenia zawodowego,
- 9) wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do ochrony przeciwpożarowej.

2. Minister Spraw Wewnętrznych nada statut Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej oraz określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres działania Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 11. 1. Terenowymi organami Państwowej Straży Pożarnej są:

- 1) komendanci wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) komendanci rejonowi Państwowej Straży Pożarnej.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem-Szefem Urzędu Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, siedziby i terytorialny zasięg działania komend rejonowych Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 12. 1. Komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje, spośród oficerów straży pożarnej, Minister Spraw Wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zastępców komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje, spośród oficerów straży pożarnej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek komendanta wojewódzkiego.

3. Do zakresu działania komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej należy w szczególności:

- 1) organizowanie sprawnych systemów:
  - a) alarmowania i kierowania akcjami ratowniczymi,
  - b) współdziałania z innymi służbami ratowniczymi,
- 2) kierowanie pracą komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej,
- 3) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- 4) nadzorowanie działalności komendantów rejonowych i dowódców jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej,
- 5) wnioskowanie w sprawach dotyczących powoływania i rozwiązywania jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej,
- 6) ustalanie regulaminów organizacyjnych jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej,
- 7) koordynowanie działań w zakresie rozpoznawania zagrożeń pożarowych i innych,
- 8) analizowanie stanu bezpieczeństwa nadzorowanego obszaru w granicach zadań określonych w art. 1 ust. 2 i podejmowanie w tym zakresie stosownych przedsięwzięć,
- 9) planowanie potrzeb materiałowo-technicznych.

Art. 13. 1. Komendanta rejonowego Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje, spośród oficerów straży pożarnej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek właściwego terenowo komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Zastępców komendanta rejonowego Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje, spośród oficerów lub aspirantów straży pożarnej, komendant wojewódzki, na wniosek komendanta rejonowego.

3. Do zakresu działania komendanta rejonowego Państwowej Straży Pożarnej należy w szczególności:

- 1) organizowanie jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej i nadzór nad działalnością dowódców tych jednostek,
- 2) kierowanie pracą komendy rejonowej Państwowej Straży Pożarnej,
- 3) kierowanie rozpoznawaniem zagrożeń, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3,
- 4) nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych,
- 5) nadzór i kontrola wykonywania zadań z zakresu ratownictwa przez jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej i współpraca w tym zakresie z innymi służbami ratowniczymi,
- 6) współpraca z organami samorządu terytorialnego,
- 7) występowanie z wnioskami wynikającymi z analiz stanu bezpieczeństwa nadzorowanego obszaru,
- 8) szkolenie ochotniczych straży pożarnych w zakresie ratownictwa.

Art. 14. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej określi szczegółowy zakres działania terenowych organów Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 15. Wojewoda może żądać od komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej informacji z zakresu wykonywanych zadań.

Art. 16. 1. Jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej w miejscowościach, przedsiębiorstwach i innych jednostkach organizacyjnych tworzone są według zasad określonych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz przedsiębiorstw i jednostek organizacyjnych o szczególnych zagrożeniach pożarowych i innych, w których działają jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, oraz zasady ich stacjonowania.

3. Dowódcę jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej powołuje i odwołuje, spośród oficerów lub aspirantów straży pożarnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek właściwego terenowo komendanta rejonowego.

4. Stan osobowy i wyposażenie w sprzęt jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej oraz szczegółowy zakres zadań jej dowódcy określi komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, biorąc pod uwagę stopień i rodzaj zagrożenia ochraniającego terenu.

Art. 17. Organizację i zakres działania szkół Państwowej Straży Pożarnej oraz tryb powoływania i odwoływania komendantów szkół i ich zastępców regulują odrębne przepisy.

Art. 18. Organizację, zakres działania oraz tryb powoływania dyrektora jednostki badawczo-rozwojowej Państwowej Straży Pożarnej reguluje odrębna ustawa.

Art. 19. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz tryb nadawania sztandaru jednostkom organizacyjnym Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 3

Organizacja i prowadzenie akcji ratowniczej

Art. 20. 1. Akcję ratowniczą organizują i prowadzą jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej.

2. Podczas wykonywania czynności, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej obowiązane są przestrzegać wskazań lub instrukcji osób kierujących służbami ratowniczymi.

Art. 21. 1. Strażacy biorący udział w akcji ratowniczej, w zakresie niezbędnym do prowadzenia tej akcji, mają prawo korzystania z:

- 1) dróg, gruntów i zbiorników wodnych państwowych, komunalnych i prywatnych,
- 2) komunalnych i prywatnych ujęć wodnych i środków gaśniczych.

2. W okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności strażak kierujący akcją ratowniczą ma prawo zarządzenia:

- 1) ewakuacji ludzi i mienia z terenu objętego akcją ratowniczą,
- 2) koniecznych prac wyburzeniowych i rozbiórkowych,
- 3) wstrzymania komunikacji w ruchu lądowym,
- 4) udostępnienia pojazdów, środków i przedmiotów niezbędnych do akcji ratowniczej,
- 5) zakazu przebywania osobom postronnym w rejonie akcji ratowniczej.

3. Ponadto w okolicznościach, o których mowa w ust. 2, kierujący akcją ma prawo:

- 1) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, jednostek gospodarczych, organizacji społecznych i obywateli,
- 2) odstąpienia od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb korzystania z praw, o których mowa w ust. 2 i 3.

Art. 22. 1. Osobom nie będącym strażakami, które uległy wypadkowi, oraz członkom rodzin osób zmarłych wskutek takiego wypadku w związku z wypełnianiem obowiązków, o których mowa w art. 21 ust. 3 pkt 1, lub ćwiczeniami organizowanymi przez Państwową Straż Pożarną, przysługują świadczenia na zasadach ustalonych w odrębnych przepisach.

2. Za użycie, zniszczenie, uszkodzenie lub utratę bez winy właściciela środków przewozowych, inwentarza lub innego mienia w związku z akcją ratowniczą lub ćwiczeniami przysługuje ekwiwalent lub odszkodowanie na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 4

Rozpoznawanie zagrożeń

Art. 23. 1. Państwowa Straż Pożarna wykonuje czynności kontrolno-rozpoznawcze, celem rozpoznawania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń.

2. Czynności kontrolno-rozpoznawcze obejmują w szczególności:

- 1) kontrolę przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- 2) rozpoznawanie zagrożeń innych niż pożarowe,
- 3) wstępne ustalanie przyczyn oraz okoliczności powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb, zakres i szczegółowe zasady przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych, kwalifikacje i tryb wyznaczania osób uprawnionych do czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz wzór upoważnienia dla ich przeprowadzania.

Art. 24. 1. Czynności kontrolno-rozpoznawcze, o których mowa w art. 23 ust. 2, mogą być przeprowadzane także:

- 1) na polecenie sądu, prokuratora lub Najwyższej Izby Kontroli,
- 2) na zlecenie osób prawnych, fizycznych i innych jednostek organizacyjnych oraz terenowych organów administracji rządowej i samorządowej.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zasady pobierania opłat za zleczone czynności kontrolno-rozpoznawcze, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 25. Osoba uprawniona do czynności kontrolno-rozpoznawczych ma prawo:

- 1) wstępu do wszystkich obiektów i pomieszczeń, z wyłączeniem części mieszkalnej oraz stanowiących własność bądź zarządzanych przez:
  - a) Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, Policję, Urząd Ochrony Państwa i Straż Graniczną,
  - b) obce misje dyplomatyczne, urzędy konsularne bądź inne instytucje międzynarodowe korzystające z immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych,
- 2) żądania wyjaśnień w sprawach związanych z ujawnionymi nieprawidłowościami.

Art. 26. 1. Komendant rejonowy Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, uprawniony jest do:

- 1) nakazania w drodze decyzji właścicielom, zarządcom, użytkownikom bądź kierującym kontrolowaną jednostką organizacyjną usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie,
- 2) wstrzymania robót (prac), gdy naruszenie przepisów przeciwpożarowych powoduje bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub innego miejscowego

zagrożenia, zakazania używania maszyn i urządzeń oraz środków transportu, eksploatacji pomieszczeń, obiektów lub ich części.

2. Decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 27. Organem odwoławczym od decyzji, o których mowa w art. 26, jest komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.

Rozdział 5

Służba w Państwowej Straży Pożarnej

Art. 28. Służbę w Państwowej Straży Pożarnej może pełnić obywatel polski korzystający z pełni praw publicznych, posiadający określone kwalifikacje zawodowe oraz zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia tej służby.

Art. 29. 1. Oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby w Państwowej Straży Pożarnej dokonują komisje lekarskie podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zasady, właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w sprawach, o których mowa w ust. 1.

Art. 30. 1. Podejmując służbę w Państwowej Straży Pożarnej, strażak składa ślubowanie według następującej roty: „Ja obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków strażaka, uroczystie ślubuję być ofiarnym i mężnym w ratowaniu zagrożonego życia ludzkiego i wszelkiego mienia — nawet z narażeniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję przestrzegać prawa, dyscypliny służbowej oraz wykonywać polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnicy państwowej i służbowej, a także honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej”.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi ceremoniał składania ślubowania.

Art. 31. Stosunek służbowy strażaka powstaje z dniem mianowania na stanowisko służbowe, a w przypadku stanowisk, dla których przepisy ustawy przewidują powołanie — z dniem powołania na stanowisko.

Art. 32. Mianowania strażaka na stanowisko służbowe dokonuje właściwy przełożony:

- 1) w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej — Komendant Główny,
- 2) w komendzie wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej — komendant wojewódzki,
- 3) w komendzie rejonowej Państwowej Straży Pożarnej — komendant rejonowy,
- 4) w jednostce ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej — komendant rejonowy,
- 5) w szkole Państwowej Straży Pożarnej — komendant szkoły,
- 6) w jednostce badawczo-rozwojowej Państwowej Straży Pożarnej — dyrektor tej jednostki.

Art. 33. Akt mianowania strażaka na stanowisko służbowe powinien w szczególności określić:

- 1) stanowisko i miejsce służby,
- 2) termin rozpoczęcia służby,
- 3) rodzaj mianowania,
- 4) uposażenie lub zasady jego ustalania.

Art. 34. 1. Osobę podejmującą służbę w Państwowej Straży Pożarnej mianuje się strażakiem w służbie przygotowawczej na okres 3 lat.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na wniosek właściwego komendanta wojewódzkiego, może skrócić okres służby przygotowawczej strażaka.

3. W razie przerwy w wykonywaniu przez strażaka obowiązków służbowych, trwającej dłużej niż 3 miesiące, przełożony może przedłużyć okres służby przygotowawczej.

4. Mianowanie strażaka może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej lub po przeniesieniu do rezerwy bez odbycia tej służby albo po zwolnieniu od obowiązku służby wojskowej.

5. Warunku określonego w ust. 4 nie stosuje się do kobiet, a także absolwentów szkół oficerskich i aspiranckich Państwowej Straży Pożarnej.

6. Po odbyciu służby przygotowawczej strażak zostaje mianowany na stałe.

Art. 35. 1. Czas pełnienia służby strażaka jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

2. Rozkład czasu służby określa Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 36. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej określi wymagania w zakresie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, jakim powinien odpowiadać strażak na określonym stanowisku służbowym.

Art. 37. Minister Spraw Wewnętrznych określi w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór i sposób noszenia umundurowania oraz dystynkcje strażaków,
- 2) zasady nadawania i noszenia orderów, odznaczeń, medali i odznak,
- 3) normy umundurowania, odzieży specjalnej i wykwapowania osobistego,
- 4) wzór legitymacji służbowej i innych dokumentów strażaka, organy właściwe do ich wydawania oraz zasady dokonywania wpisów w tych dokumentach.

Art. 38. 1. Strażaka przenosi się na niższe stanowisko służbowe w razie:

- 1) wymierzenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe,
- 2) zawninionej utraty uprawnień koniecznych do wykonywania czynności na zajmowanym stanowisku.

2. Strażaka można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadkach:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku przez komisję lekarską, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia go na stanowisko równorzędne,
- 2) nieprzydatności na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej w opinii służbowej,
- 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku,
- 4) likwidacji zajmowanego stanowiska, jeżeli nie ma możliwości przeniesienia strażaka na równorzędne stanowisko.

3. Strażaka można przenieść na niższe stanowisko służbowe również na jego prośbę.

4. Strażak, który nie wyraził zgody na przeniesienie na niższe stanowisko z przyczyn określonych w ust. 2, może być zwolniony ze służby.

Art. 39. 1. Strażaka zawiesza się w czynnościach służbowych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne z oskarżenia publicznego — na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

2. Strażaka można zawiesić w czynnościach służbowych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, postępowania dyscyplinarnego, jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro służby — na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć do 12 miesięcy, chyba że zawieszenie nastąpiło z powodu wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Art. 40. 1. Prawo do przenoszenia strażaka na niższe stanowisko służbowe oraz do zawieszenia strażaka w czynnościach służbowych przysługuje przełożonym uprawnionym do mianowania.

2. Od decyzji, o których mowa w ust. 1, strażakowi służy odwołanie do wyższego przełożonego.

3. Jeżeli decyzje, o których mowa w ust. 1, ustawa zastrzega dla Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, od decyzji służy odwołanie do Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 41. 1. Strażak wybrany do organów związku ochotniczych straży pożarnych nie traci uprawnień strażaka.

2. Strażak, który przed wyborem do organów związku ochotniczych straży pożarnych pełnił służbę w Państwowej Straży Pożarnej, zachowuje prawo powrotu do służby po zakończeniu kadencji.

Art. 42. Strażak może być skierowany z urzędu lub na jego prośbę do komisji lekarskiej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych schorzeń ze służbą.

Art. 43. 1. Zwolnienie ze służby następuje w drodze rozwiązania stosunku służbowego; w trybie i na zasadach określonych w ustawie.

2. Strażaka zwalnia się ze służby w przypadkach:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską,
- 2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej,
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby,
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego,
- 5) zgłoszenia przez niego pisemnego żądania zwolnienia — w terminie do 3 miesięcy.

3. Strażaka można zwolnić ze służby w przypadkach:

- 1) ciężkiego naruszenia obowiązku służbowego,
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w ust. 2 pkt 4,
- 3) nabycia prawa do zaopatrzenia emerytalnego z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej,
- 4) likwidacji jednostki Państwowej Straży Pożarnej lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie strażaka za jego zgodą do innej jednostki nie jest możliwe,
- 5) z innych niż określone w pkt 1—4 ważnych przyczyn, jeżeli dalsze pozostawanie w służbie nie gwarantuje należytego wykonywania obowiązków służbowych.

Art. 44. W razie uchylecia prawomocnego wyroku skazującego lub prawomocnego orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowania karnego i wydania wyroku uniewinniającego lub orzeczenia o umorzeniu postępowania karnego albo w razie uchylecia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe lub kary wydalenia ze służby — ulegają uchyleciu skutki, jakie wyniknęły dla strażaka w związku z przeniesieniem na niższe stanowisko lub obniżeniem stopnia. Decyzję o uchyleciu innych skutków podejmuje Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 45. 1. Zwolnienie strażaka ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 oraz art. 43 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 pkt 1 i 3 nie może nastąpić przed upływem 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że strażak prosi o zwolnienie.

2. Zwolnienie strażaka ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3 i 4 i ust. 3 pkt 2 nie może nastąpić przed upływem trzech miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że strażak prosi o zwolnienie.

Art. 46. Kobiety pełniące służbę w Państwowej Straży Pożarnej nie można w okresie ciąży i w czasie urlopu macierzyńskiego zwolnić ze służby, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 43 ust. 2 pkt 3 i 4 oraz ust. 3 pkt 2.

Art. 47. 1. Oficera straży pożarnej zwalnia ze służby Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

2. W pozostałych przypadkach decyzje personalne, o których mowa w art. 38, 39, 43, 45 i 46, podejmują przełożeni uprawnieni do mianowania na stanowiska służbowe.

3. Pozostawienie w służbie strażaka, o którym mowa w art. 43 ust. 3 pkt 2, wymaga zgody Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 48. 1. Strażak zwolniony ze służby otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby oraz, na swój wniosek, opinię o służbie.

2. Strażak może żądać sprostowania świadectwa służby oraz odwołać się do wyższego przełożonego od opinii o służbie w terminie 7 dni od dnia otrzymania opinii.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi szczegółowe dane, które należy podać w świadectwie służby oraz w opinii o służbie, a także tryb wydawania i sprostowania świadectw służby oraz odwoływania się od opinii o służbie.

Art. 49. 1. Strażak zwolniony ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3, 4 i 5, ust. 3 pkt 1 i 2 przed upływem 5 lat od ukończenia nauki w szkołach Państwowej Straży Pożarnej oraz absolwent szkoły Państwowej Straży Pożarnej, który nie podejmie służby w terminie 3 miesięcy od ukończenia szkoły w jednostce ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej lub pracy w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, jest obowiązany zwrócić kwotę stanowiącą równowartość kosztów wyżywienia i umundurowania otrzymanych w czasie nauki.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi koszty, o których mowa w ust. 1, zasady ich zwracania oraz przypadki zwalniania z obowiązku zwrotu tych kosztów.

Rozdział 6

Korpusy i stopnie w Państwowej Straży Pożarnej

Art. 50. Ustanawia się korpusy i stopnie w Państwowej Straży Pożarnej w następującym porządku:

- 1) w korpusie szeregowych straży pożarnej:
  - a) strażak,
  - b) starszy strażak,
- 2) w korpusie podoficerów straży pożarnej:
  - a) sekcyjny,
  - b) starszy sekcyjny,
  - c) młodszy ogniomistrz,
  - d) ogniomistrz,
  - e) starszy ogniomistrz,
- 3) w korpusie aspirantów straży pożarnej:
  - a) młodszy aspirant,
  - b) aspirant,
  - c) starszy aspirant,
- 4) w korpusie oficerów straży pożarnej:
  - a) młodszy kapitan,
  - b) kapitan,
  - c) starszy kapitan,
  - d) młodszy brygadier,
  - e) brygadier,
  - f) starszy brygadier,
  - g) nadbrygadier.

Art. 51. 1. Stopień strażaka i starszego strażaka nadają przełożeni uprawnieni do mianowania na stanowiska służbowe.

2. Stopień strażaka nadaje się z dniem mianowania na pierwsze stanowisko służbowe w Państwowej Straży Pożarnej.

3. Stopnie podoficerskie nadaje komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, w szkołach Państwowej Straży Pożarnej — komendanci tych szkół, a w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej — Komendant Główny.

4. Pierwszy stopień aspirancki i stopnie oficerskie nadaje Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, a pozostałe stopnie aspirantów nadaje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

5. Stopień nadbrygadiera nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 52. Podoficerem lub aspirantem straży pożarnej może być osoba, która spełnia warunki określone w art. 28, a nadto ukończyła szkołę podoficerską lub szkołę aspirantów straży pożarnej.

Art. 53. 1. Pierwszy stopień oficerski może być nadany osobie, która spełnia warunki określone w art. 28, a nadto posiada wykształcenie wyższe i odbyła przeszkolenie zawodowe.

2. Warunków określonych w ust. 1 nie stosuje się do absolwentów Szkoły Głównej Służby Pożarniczej.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady odbywania przeszkolenia zawodowego, o którym mowa w ust. 1.

Art. 54. Nadanie kolejnego wyższego stopnia następuje stosownie do posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz w zależności od opinii służbowej. Nadanie tego stopnia nie może jednak nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w stopniu:

1) strażaka	— 1 roku,
2) sekcyjnego	— 2 lat,
3) starszego sekcyjnego	— 2 lat,
4) młodszego ogniomistrza	— 3 lat,
5) ogniomistrza	— 3 lat,
6) młodszego aspiranta	— 3 lat,
7) aspiranta	— 5 lat,
8) młodszego kapitana	— 3 lat,
9) kapitana	— 4 lat,
10) starszego kapitana	— 5 lat,
11) młodszego brygadiera	— 5 lat,
12) brygadiera	— 5 lat.

Art. 55. 1. Stopnie podoficerów, aspirantów i oficerów straży pożarnej są dożywotnie.

2. Strażacy zwolnieni ze służby mogą używać posiadanych stopni, o których mowa w art. 50, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”.

3. Utrata stopnia wymienionego w art. 50 następuje w razie:

- 1) utraty obywatelstwa polskiego,
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych,
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby,
- 4) zwolnienia ze służby w okresie służby przygotowawczej.

Art. 56. 1. Strażakowi przywraca się stopień w razie uchylecia:

- 1) prawomocnego skazania na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych,
- 2) kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby, pozbawienia lub obniżenia stopnia.

2. Decyzję o przywróceniu stopnia oficerskiego podejmuje Minister Spraw Wewnętrznych. W pozostałych przypadkach decyzję o przywróceniu stopnia podejmuje przełożony właściwy do nadania tego stopnia.

Rozdział 7

Uprawnienia strażaków

Art. 57. Strażak w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej w kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 58. Strażacy mogą się zrzeszać w związkach zawodowych na zasadach określonych w ustawie o związkach zawodowych.

Art. 59. Strażak, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych dla funkcjonariuszy Policji. W razie śmierci strażaka w związku ze służbą, odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny.

Art. 60. 1. Strażak po 15 latach służby nabywa prawo do zaopatrzenia emerytalnego według zasad i na warunkach przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji i ich rodzin.

2. Strażak, który stał się inwalidą, uprawniony jest do renty inwalidzkiej.

3. Członkowie rodzin po zmarłych strażakach są uprawnieni do renty rodzinnej.

4. Strażacy i członkowie ich rodzin mają prawo do świadczeń określonych w ust. 1—3, według zasad i na warunkach przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji i ich rodzin.

Art. 61. 1. Strażak otrzymuje bezpłatnie umundurowanie, odzież specjalną i wyekwipowanie osobiste.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie.

Art. 62. 1. Minister Spraw Wewnętrznych określi normy wyżywienia oraz przypadki, w których strażak otrzymuje wyżywienie.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za wyżywienie.

Art. 63. 1. Strażakowi i członkom jego rodziny przysługuje prawo przejazdu na koszt Ministerstwa Spraw Wewnętrznych państwowymi środkami komunikacji raz w roku do jednej z wybranych przez siebie miejscowości w kraju i z powrotem, na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

2. W razie niewykorzystania przysługującego przejazdu osoba uprawniona otrzymuje zryczałtowany równoważnik pieniężny na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

3. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje i zakres innych świadczeń socjalnych i bytowych, które mogą być przyznawane osobom, o których mowa w ust. 1.

Art. 64. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres i warunki przysługującego strażakowi oraz jego małżonkowi prawa do ulg przy przejazdach państwowymi środkami komunikacji.

Art. 65. 1. Strażakowi i członkom jego rodziny przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń służby zdrowia resortu spraw wewnętrznych, na zasadach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Minister Spraw Wewnętrznych określą, w drodze rozporządzenia, zakres i warunki, na jakich strażak i członkowie jego rodziny mogą korzystać z bezpłatnych świadczeń leczniczych społecznej służby zdrowia. Warunki korzystania ze świadczeń leczniczych innych zakładów służby zdrowia określi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

3. Prawo do świadczeń określonych w ust. 1 i 2 przysługuje również członkom rodziny strażaka, o których mowa w art. 60 ust. 3.

Art. 66. 1. Strażakowi, który nabył prawo do renty z tytułu inwalidztwa nie pozostającego w związku ze służbą, oraz uprawnionym członkom jego rodziny, a także osobom uprawnionym do renty rodzinnej po strażaku, którego śmierć nie pozostaje w związku ze służbą, przysługuje prawo do bezpłatnych świadczeń leczniczych społecznej służby zdrowia.

2. Strażakowi zwolnionemu ze służby, który nie nabył uprawnień do zaopatrzenia emerytalnego określonego w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji oraz ich rodzin, a także członkom jego rodziny przysługuje prawo do świadczeń leczniczych zakładów społecznej służby zdrowia, w zakresie i na warunkach przewi-

dzianych dla pracowników, z którymi stosunek pracy został rozwiązany.

Art. 67. Za członków rodziny strażaka uprawnionych do świadczeń przewidzianych w art. 65 i 66 uważa się małżonka i dzieci, na które przysługuje dodatek rodzinny.

Art. 68. Okres służby strażaka traktuje się na równi z pracą wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 69. Kobięcie pełniące służbę w Państwowej Straży Pożarnej przysługują uprawnienia przewidziane dla pracowników według przepisów prawa pracy, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 70. 1. Strażakowi, który podjął pracę w ciągu roku od dnia zwolnienia ze służby, a jeżeli pełnił służbę przygotowawczą — w ciągu 3 miesięcy od tego dnia, okres służby wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z przepisów prawa pracy.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli przepisy prawa pracy przewidują, że upływ okresów, o których mowa w ust. 1, nie stanowi przeszkody do korzystania przez pracownika z określonych świadczeń.

3. Jeżeli strażak nie może podjąć zatrudnienia w czasie określonym w ust. 1 ze względu na chorobę powodującą niezdolność do pracy lub inwalidztwo, zachowuje uprawnienia określone w ust. 1 w razie podjęcia zatrudnienia w ciągu 3 miesięcy od dnia ustania niezdolności do pracy lub inwalidztwa.

4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do strażaków zwolnionych ze służby w razie skazania prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 71. 1. Strażak uzyskuje prawo do pierwszego urlopu z upływem roku służby.

2. Strażakowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 30 dni kalendarzowych.

3. Strażakowi można udzielić płatnego urlopu zdrowotnego lub okolicznościowego, a także urlopu bezpłatnego z ważnych przyczyn.

4. Strażakowi, który pełni służbę w warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia albo osiągnął określony wiek lub staż służby, może być przyznany urlop dodatkowy w wymiarze do 15 dni kalendarzowych.

5. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania strażakom urlopów, tryb postępowania w tych sprawach, a także wymiar urlopów, o których mowa w ust. 3.

Art. 72. 1. Strażaka można odwołać z urlopu wypoczynkowego z ważnych względów służbowych, a także wstrzymać udzielenie mu urlopu w całości lub części. Termin urlopu może być przesunięty na wniosek strażaka umotywowany ważnymi względami.

2. Strażakowi odwołanemu z urlopu przysługuje zwrot kosztów przejazdu spowodowanych odwołaniem, według norm ustalonych w przepisach o należnościach służbowych, jak również innych kosztów, które określi Minister Spraw Wewnętrznych.

3. Odwołanie strażaka z urlopu ze względów służbowych wymaga zgody przełożonego uprawnionego do powołania lub mianowania.

4. Strażakowi, który nie wykorzystał urlopu w danym roku kalendarzowym, urlopu tego należy udzielić w innym terminie.

Art. 73. 1. Strażakowi, który wzorowo wykonuje obowiązki, przejawia inicjatywę w służbie i doskonali kwalifikacje zawodowe, mogą być przyznawane wyróżnienia:

- 1) przedstawienie do odznaczenia państwowego,
- 2) przyznanie odznaki resortowej,
- 3) przedterminowe nadanie wyższego stopnia,
- 4) krótkoterminowy urlop,
- 5) nagroda pieniężna lub rzeczowa.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przyznawania strażakom wyróżnień, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 8

Mieszkania strażaków w służbie państwowej

Art. 74. Strażakowi mianowanemu na stałe przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.

Art. 75. Członkami rodziny strażaka, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego, są pozostający ze strażakiem we wspólnym gospodarstwie domowym:

- 1) małżonek,
- 2) dzieci (własne, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia,
- 3) rodzice strażaka i jego małżonka będący na jego wyłącznym utrzymaniu lub jeżeli ze względu na wiek, inwalidztwo albo inne okoliczności są niezdolni do wykonywania zatrudnienia; za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające.

Art. 76. Na lokale mieszkalne dla strażaków przeznaczają się lokale będące w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych lub podległych mu organów, uzyskane w wyniku ich działalności inwestycyjnej albo od organów samorządu terytorialnego lub przedsiębiorstw.

Art. 77. 1. Strażakowi przysługuje równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z odrębnych przepisów.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady wypłacania równoważnika, o którym mowa w ust. 1.

Art. 78. 1. Strażakowi przysługuje równoważnik pieniężny, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania i wypłaty równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1.

Art. 79. Strażakowi, który zajmuje lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w wysokości ceny biletów za przejazd koleją lub autobusem.

Art. 80. 1. Strażakowi, który nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa z funduszu mieszkaniowego na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi zasady przyznawania i wysokość pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1.

Art. 81. Lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej nie przydziela się strażakowi:

- 1) w razie skorzystania z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego,
- 2) posiadającemu w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny, dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy,
- 3) którego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony w pkt 2,
- 4) w razie zbycia przez niego lub jego małżonka własnościowego prawa do spółdzielczego lokalu mieszkalnego albo domu stanowiącego odrębną nieruchomość, o których mowa w pkt 2, z wyjątkiem przypadków określonych na podstawie art. 82 ust. 1.

Art. 82. 1. Strażakowi przeniesionemu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby posiada lokal mieszkalny, dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy, przydziela się lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej w nowym miejscu pełnienia służby, jeżeli:

- 1) zwolni zajmowany lokal mieszkalny lub dom,
- 2) zwróci pomoc finansową przyznaną:
  - a) na wkład mieszkaniowy lub wkład budowlany — w wysokości zwaloryzowanej przez spółdzielnię,
  - b) na spłatę innych należności — w wysokości przyznanej.

2. Strażakowi, który skorzystał z pomocy finansowej z funduszu mieszkaniowego, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej, jeżeli

zwolni zajmowany lokal mieszkalny lub dom, o którym mowa w ust. 1, oraz zwróci pomoc finansową na zasadach określonych w tym przepisie.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi tryb przydzielania lokalu mieszkalnego, szczegółowe zasady zwracania udzielonej pomocy finansowej oraz zasady zwalniania zajmowanych lokali mieszkalnych lub domów w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2.

4. Strażakowi przeniesionemu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby nie zwolnił zajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa w ust. 1, można przydzielić tymczasową kwatery według przysługujących norm bez uwzględnienia zamieszkałych z nim członków.

Art. 83. 1. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przydziału i opróżniania oraz normy zaludnienia lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 76, a także szczegółowe zasady przydziału i opróżniania tymczasowych kwater.

2. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość czynszu najmu lokali mieszkalnych będących w administracji organów podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a także zasady zwrotu różnicy w opłatach czynszowych za inne lokale mieszkalne, za które strażak jest obowiązany opłacać czynsz.

3. Dodatkowe normy zaludnienia, określone na podstawie ust. 1, związane z zajmowanym stanowiskiem służbowym lub posiadanym stopniem, stosuje się również przy przydziałach strażakom innych lokali mieszkalnych niż wymienione w art. 76.

Art. 84. Strażak zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu mieszkalnego według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

Rozdział 9

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne strażaków

Art. 85. 1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania strażaka na pierwsze stanowisko służbowe.

2. Z tytułu służby strażak otrzymuje uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.

3. Uposażenie strażaka wzrasta w stopniu nie mniejszym niż przeciętne wynagrodzenie pracowników w sferze produkcji materialnej.

4. Rada Ministrów ustala corocznie wysokość środków przeznaczonych na wzrost uposażeń strażaków.

Art. 86. Uposażenie strażaka składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia.

Art. 87. 1. Strażacy otrzymują następujące dodatki do uposażenia:

- 1) dodatek za stopień,
- 2) dodatek służbowy,
- 3) dodatek za lata służby,
- 4) dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami albo miejscem pełnienia służby,
- 5) dodatek rodzinny.

2. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.

Art. 88. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej określi, w drodze rozporządzenia, stawki uposażenia zasadniczego dla poszczególnych stanowisk służbowych, wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania dodatków, o których mowa w art. 87.

Art. 89. 1. Strażak przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej stawki uposażenia zasadniczego zachowuje prawo do stawki uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku, do czasu uzyskania wyższej stawki uposażenia według stanowiska służbowego.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w przypadkach szczególnie uzasadnionych może zezwolić na zachowanie przez strażaka przeniesionego na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego prawa do zaszeregowania należnego na poprzednio zajmowanym stanowisku.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do strażaka przeniesionego na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 38 ust. 1, ust. 2 pkt 2 i 3 oraz ust. 3.

Art. 90. Uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia o charakterze stałym są płatne miesięcznie z góry. Minister Spraw Wewnętrznych może określić, które dodatki o charakterze stałym są płatne z dołu.

Art. 91. 1. Zmiana uposażenia następuje z dniem zaistnienia okoliczności uzasadniających tę zmianę.

2. Jeżeli prawo do uposażenia powstało lub zmiana uposażenia nastąpiła w ciągu miesiąca, uposażenie na czas do końca miesiąca oblicza się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia za każdy dzień, gdy przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

3. Prawo do uposażenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie strażaka ze służby lub zaistniały inne okoliczności uzasadniające wygaśnięcie tego prawa.

Art. 92. 1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

2. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych, właściwym do rozpatrywania roszczeń, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia.

Art. 93. 1. Strażakowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:

- 1) zasiłek na zagospodarowanie,
- 2) nagrody oraz zapomogi,
- 3) nagrody jubileuszowe,
- 4) dodatkowe wynagrodzenia za wykonywanie powierzonych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe,
- 5) należności za podróże służbowe,
- 6) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby.

2. W razie śmierci strażaka lub członka jego rodziny, przysługują:

- 1) zasiłek pogrzebowy,
- 2) odprawa pośmiertna.

Art. 94. Strażakowi, w związku z mianowaniem na stałe, przysługuje zasiłek na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi w dniu mianowania.

Art. 95. Strażakowi mogą być przyznane nagrody i zapomogi w wysokości i na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 96. Strażakowi przysługują nagrody jubileuszowe za wieloletnią służbę na zasadach określonych przez Radę Ministrów.

Art. 97. 1. Za wykonywanie powierzonych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe strażak może otrzymać dodatkowe wynagrodzenie, na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

2. Wynagrodzenie za dokonane przez strażaka wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia regulują odrębne przepisy.

Art. 98. 1. Strażak zwolniony ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 i art. 43 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 3 i 4 otrzymuje:

- 1) odprawę,
- 2) ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy nie wykorzystany w roku zwolnienia ze służby oraz za urlopy zaległe,
- 3) zryczałtowany ekwiwalent pieniężny za nie wykorzystany w danym roku przejazd ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,
- 4) zwrot kosztów przejazdu do wybranego miejsca dla siebie, małżonka i dla dzieci pozostających na jego utrzymaniu oraz zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego według zasad obowiązujących przy przeniesieniach służbowych.

2. Strażak zwolniony na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 3 otrzymuje ekwiwalent pieniężny za urlopy wypoczynkowe nie wykorzystane w latach poprzedzających rok zwolnienia ze służby.

Art. 99. 1. Wysokość odprawy dla strażaka mianowanego na stałe równa się wysokości trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za każdy dalszy pełny rok wysługi ponad 5 lat nieprzerwanej służby, aż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia wraz z dodatkami o charakterze stałym. Okres służby przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.

2. Przy ustalaniu wysokości odprawy uwzględnia się w ciągu roku również okresy nieprzerwanej zawodowej służby wojskowej, jeżeli w ciągu roku po zwolnieniu z tej służby żołnierz został przyjęty do służby w Państwowej Straży Pożarnej i nie otrzymał odprawy z tytułu poprzednio pełnionej służby.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia służby w Państwowej Straży Pożarnej po zwolnieniu ze służby w innych służbach, w których przysługują świadczenia tego rodzaju.

4. Wysokość odprawy dla strażaka w służbie przygotowawczej równa się wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Art. 100. 1. W razie śmierci strażaka, pozostałej po nim rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna w takiej wysokości, w jakiej przysługiwałaby temu strażakowi odprawa, gdyby był zwolniony ze służby, oraz świadczenie określone w art. 98 ust. 1 pkt 2—4.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi strażaka, który pozostawał z nim we wspólnocie małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom i rodzicom, jeżeli w dniu śmierci strażaka spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji i ich rodzin.

Art. 101. 1. Strażakowi mianowanemu na stałe, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 43 ust. 2 pkt 1 oraz ust. 3 pkt 3, wypłaca się co miesiąc, przez okres roku po zwolnieniu ze służby, świadczenia pieniężne w wysokości odpowiadającej uposażeniu zasadniczemu wraz z dodatkami o charakterze stałym, pobieranymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, z wyjątkiem dodatku rodzinnego; dodatek ten wypłaca się na zasadach określonych dla strażaków.

2. Strażakowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń.

Art. 102. Odprawa, o której mowa w art. 99, a także świadczenia określone w art. 101 nie przysługują strażakowi, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej lub do innej służby, w której przysługuje prawo do takich świadczeń.

Art. 103. 1. W razie śmierci strażaka, niezależnie od odprawy pośmiertnej, o której mowa w art. 100, przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:

- 1) trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, jeżeli koszty pogrzebu ponosi małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice,
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, nie wyższych jednak od wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Jeżeli śmierć strażaka nastąpiła na skutek wypadku pozostającego w związku z udziałem w akcji ratowniczej, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3. W razie pokrycia kosztów pogrzebu strażaka ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, osobom wymienionym w ust. 1 pkt 1 przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Art. 104. 1. W razie śmierci członka rodziny, strażakowi przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego w wysokości:

- 1) dwumiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym — jeżeli koszty pogrzebu ponosi strażak,
- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, nie wyższych jednak od wysokości określonej w pkt 1 — jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.

2. Minister Spraw Wewnętrznych określi warunki pokrywania kosztów pogrzebu strażaka ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz określi członków rodziny, na których przysługuje zasiłek pogrzebowy.

3. W razie zbiegu uprawnień do zasiłku pogrzebowego określonego w ust. 1 z uprawnieniami do zasiłku pogrzebowego na podstawie odrębnych przepisów, strażakowi przysługuje wyższy zasiłek, a jeżeli pobrał zasiłek niższy — odpowiednio wyrównanie.

Art. 105. 1. W razie choroby, urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych, strażak otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o charakterze stałym i inne należności pieniężne należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym — z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość.

2. Minister Spraw Wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, zasady ograniczenia w całości lub części wypłaty niektórych dodatków do uposażenia w okresie choroby lub urlopu okolicznościowego strażaka.

Art. 106. Strażak skierowany do szkoły lub na przeszkolenie albo studia otrzymuje uposażenie oraz inne należności pieniężne w wysokości i na warunkach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 107. 1. Strażakowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawieszona się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia, z wyjątkiem dodatku rodzinnego.

2. W razie uchylecia zawieszenia w czynnościach służbowych, strażak otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia wprowadzone w okresie zawieszenia, chyba że został zwolniony ze służby z powodu skazania prawomocnym wyrokiem sądu albo ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 108. 1. Strażakowi tymczasowo aresztowanemu zawieszona się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia, z wyjątkiem dodatku rodzinnego.

2. W razie umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu, strażak otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia wprowadzone w okresie zawieszenia.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Art. 109. 1. Strażakowi, który samowolnie opuścił miejsce pełnienia służby albo pozostaje poza nim lub nie podejmuje służby, zawieszona się uposażenie od najbliższego terminu płatności. Jeżeli strażak pobrał już za czas nieusprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąceniu podlega odpowiednia część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się strażakowi zawieszony uposażenie, a w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej strażak traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie zawinionej niemożności pełnienia przez strażaka obowiązków służbowych.

4. Strażakowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługuje uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli strażak pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąceniu podlega odpowiednia część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 110. 1. Z uposażenia strażaka mogą być dokonywane potrącenia na podstawie sądowych i administracyjnych tytułów wykonawczych oraz na podstawie przepisów szczególnych — na zasadach określonych w przepisach o egzekucji sądowej lub postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo w innych przepisach szczególnych, jeżeli dalsze przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, rozumie się uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia, odprawę wymienioną w art. 99 oraz świadczenia określone w art. 97 i 101. Potrąceń nie dokonuje się z dodatku rodzinnego.

3. Dodatek rodzinny należny na osoby alimentowane wypłaca się tym osobom. Dodatek ten nie wchodzi w skład uposażenia ustalonego w celach określenia wysokości alimentów.

4. Minister Spraw Wewnętrznych określi jednostki organizacyjne właściwe do dokonywania potrąceń z uposażenia oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 111. Przepisu art. 109 ust. 1—3 nie stosuje się do zaliczek pobieranych do rozliczenia, a w szczególności na koszty podróży służbowej. Należności te potrąca się z uposażenia w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń z innych tytułów.

Rozdział 10

Służba kandydacka

Art. 112. 1. Osoba podejmująca naukę w szkole Państwowej Straży Pożarnej po złożeniu ślubowania otrzymuje stopień strażaka w służbie kandydackiej.

2. Strażak po odbyciu służby kandydackiej zostaje mianowany strażakiem na stałe.

3. Okres służby kandydackiej wlicza się do okresu służby, jeżeli przerwa między służbą kandydacką a mianowaniem na czas nie określony nie przekracza 3 miesięcy.

4. Minister Spraw Wewnętrznych określi zasady i tryb nadawania stopni strażakom w służbie kandydackiej.

Art. 113. 1. Strażakowi w służbie kandydackiej przysługują w zakresie wykonywanych przez niego zadań prawa strażaka określone w art. 21 i art. 57.

2. Strażak w służbie kandydackiej pełni służbę w systemie skoszarowanym.

3. Strażak w służbie kandydackiej otrzymuje zakwaterowanie, wyżywienie oraz inne należności pieniężne, na zasadach określonych przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 114. Do strażaków w służbie kandydackiej, którzy zrezygnowali z nauki w szkole Państwowej Straży Pożarnej lub którzy zostali z tej szkoły wydalenii, stosuje się przepis art. 49.

Rozdział 11

Odpowiedzialność dyscyplinarna i karna strażaków

Art. 115. Strażak ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przestępstwa i wykroczenia — niezależnie od odpowiedzialności karnej.

Art. 116. Strażak podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie dyscypliny służbowej oraz w innych przypadkach określonych w ustawie.

Art. 117. Strażakowi mogą być wymierzone kary dyscyplinarne:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,

3) nagana z ostrzeżeniem,

4) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku,

5) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe,

6) obniżenie stopnia,

7) pozbawienie stopnia,

8) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby,

9) wydalenie ze służby, w tym także wydalenie ze służby pozostające w związku z porzuceniem służby.

Art. 118. 1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 90 dni od dnia otrzymania przez przełożonego, o którym mowa w art. 121, wiadomości o popełnieniu przewinienia lub naruszenia dyscypliny służbowej.

2. Nie można wymierzyć strażakowi kary dyscyplinarnej po upływie 1 roku od dnia popełnienia czynu, o którym mowa w ust. 1.

3. Kary dyscyplinarne ulegają zatarciu:

1) w przypadku kar wymienionych w art. 117 pkt 1—5 i 9 po upływie 1 roku od dnia doręczenia pisemnego powiadomienia (orzeczenia) o ukaraniu,

2) w przypadku kar wymienionych w art. 117 pkt 6—8 po upływie 3 lat od dnia doręczenia pisemnego orzeczenia (powiadomienia) o ukaraniu.

Art. 119. 1. Za wykroczenia podlegające rozpoznaniu w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia strażak może ponosić również odpowiedzialność dyscyplinarną.

2. Organy powołane do orzekania w sprawach o wykroczenia zawiadamiają właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej lub komendanta szkoły Państwowej Straży Pożarnej o wymierzeniu kary strażakowi.

Art. 120. W przypadkach określonych w art. 119 ukaranie dyscyplinarne nie może nastąpić po upływie terminu przedawnienia określonego dla danego wykroczenia w Kodeksie wykroczeń.

Art. 121. 1. Wymierzanie kary dyscyplinarnej strażakom mianowanym na stanowisko służbowe należy do przełożonych uprawnionych do mianowania.

2. Wymierzanie kary dyscyplinarnej strażakom powołowanym na stanowisko służbowe należy do przełożonych uprawnionych do ich powoływania.

3. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego, wymierzania kary i jej wykonywania, odwoływania się od wymierzonej kary, a także właściwość przełożonych w tych sprawach.

Art. 122. 1. Sądy honorowe tworzone są z inicjatywy związków i stowarzyszeń zawodowych.

2. Sądy honorowe są właściwe w sprawach o nieprzestrzeżenie przez strażaka zasad etyki zawodowej, a zwłaszcza honoru, godności i dobrego imienia służby.

3. Sądy honorowe orzekają na mocy przekonania opartego na ocenie dowodów.

4. Członkowie sądów honorowych przy orzekaniu są niezawisli.

5. Sądy honorowe są wybieralne.

6. Szczegółowe zasady organizacji, ich właściwość oraz tryb postępowania określają sądy honorowe.

Art. 123. 1. Nie popełnia przestępstwa strażak, który dopuszcza się czynu zabronionego, będącego wykonaniem polecenia, chyba że wiedział albo co najmniej godził się na to, iż wykonując polecenie służbowe popełnia przestępstwo.

2. W przypadku określonym w ust. 1 ten, kto wydał polecenie, odpowiada za sprawstwo.

Art. 124. Przełożony lub uprawniony strażak starszy stopniem, który wydaje strażakowi polecenie dokonania czynu stanowiącego przestępstwo, podlega karze pozbawienia wolności od roku do 5 lat.

Rozdział 12

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 125. 1. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej zorganizuje Państwową Straż Pożarną w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Organizacja Państwowej Straży Pożarnej odbywa się przy utrzymaniu gotowości strażaków do podejmowania akcji w czasie pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Art. 126. 1. Z chwilą utworzenia Państwowej Straży Pożarnej zostają rozwiązane jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej oraz zniesione stanowiska, o których mowa w art. 2 dekretu z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 20, poz. 106, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198).

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb rozwiązywania jednostek organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej oraz znoszenia stanowisk, o których mowa w ust. 1, a także warunki przekazywania Państwowej Straży Pożarnej dokumentów, mienia, etatów oraz środków finansowych rozwiązywanych jednostek.

Art. 127. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej zorganizuje krajowy system ratowniczo-gaśniczy, w zakresie określonym w art. 2 ust. 1, nie później niż w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 128. Minister Spraw Wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:

1) zadania, uprawnienia i zasady udziału Państwowej Straży Pożarnej w akcjach ratowniczych w zakresie ratownictwa chemicznego i technicznego,

2) zasady szkolenia i wyposażenie Państwowej Straży Pożarnej w sprzęt i środki techniczne przeznaczone do wykonywania zadań w zakresie ratownictwa, o którym mowa w pkt 1.

Art. 129. 1. Dotychczasowi funkcjonariusze pożarnictwa stają się strażakami Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli w ciągu 1 miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wyrażą na to pisemną zgodę.

2. Strażacy, o których mowa w ust. 1, zachowują ciągłość służby.

3. Funkcjonariusze pożarnictwa, którzy nie podejmą służby w Państwowej Straży Pożarnej, zwalniani są z zachowaniem uprawnień przewidzianych w dekreście z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 20, poz. 106, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198), chyba że nabyli uprawnienia do zwolnienia ze służby na korzystniejszych warunkach.

4. Funkcjonariusze pożarnictwa, o których mowa w ust. 3, nabywają prawo do dodatku wyrównawczego na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298 oraz z 1991 r. Nr 83, poz. 372).

5. Wydatki z tytułu świadczeń finansowych dla dotychczasowych funkcjonariuszy pożarnictwa zwalnianych z przyczyn, o których mowa w ust. 3, pokrywane są ze środków dotychczasowych pracodawców.

Art. 130. 1. Funkcjonariuszom pożarnictwa, którzy podjęli służbę w Państwowej Straży Pożarnej, może być nadany pierwszy stopień aspirancki lub pierwszy stopień oficerski mimo niespełnienia warunków określonych w art. 52 i 53, jeżeli wykazują wysokie kwalifikacje zawodowe i posiadają co najmniej 5-letni staż pracy lub służby w jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej.

2. W przypadku funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1, nie mają zastosowania przepisy art. 54.

3. Minister Spraw Wewnętrznych, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, określi szczegółowe zasady przyznawania stopni dotychczasowym funkcjonariuszom pożarnictwa na zasadach określonych w ustawie, z uwzględnieniem przepisów ust. 1 i 2.

Art. 131. W styczniu 1992 r. uposażenia strażaków wypłaca się w 25 dniu miesiąca. W każdym następnym miesiącu uposażenia wypłaca się o 5 dni wcześniej, aż do tego miesiąca, w którym uposażenie wypłacone zostanie w pierwszym dniu miesiąca.

Art. 132. Przepisy niniejszej ustawy odnoszące się do systemu emerytalnego i resortowej służby zdrowia obowiązują.

zują do czasu wejścia w życie nowych regulacji prawnych w tych dziedzinach.

Art. 133. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r. Nr 20, poz. 121 i z 1991 r. Nr 55, poz. 234) w art. 46 po wyrazach „nie będących urzędnikami” przecinek zastępuje się kropką, a wyrazy „a przepisy art. 24, 28, 31 i 32 — do funkcjonariuszy pożarnictwa nie będących urzędnikami, pełniących służbę w organach administracji państwowej” skreśla się.

Art. 134. Z chwilą wejścia w życie ustawy traci moc dekret z dnia 27 grudnia 1974 r. o służbie funkcjonariuszy pożarnictwa (Dz. U. Nr 50, poz. 321, z 1975 r. Nr 20, poz. 106, z 1988 r. Nr 19, poz. 132 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198), z wyjątkiem art. 32 ust. 1 pkt 6, art. 39 ust. 2 i art. 40, które tracą moc z chwilą utworzenia Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 135. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*